

Lettre à Ménécée d'Epicure = DL X, 122-135 - éd. Frobenius

Auteur(s) : Epicure ; Diogène Laërce

Les folios

En passant la souris sur une vignette, le titre de l'image apparaît.

7 Fichier(s)

Mots clés

[Froben, Hieronymus \(1501-1563\)](#)

Comment citer cette page

Epicure ; Diogène Laërce, Lettre à Ménécée d'Epicure = DL X, 122-135 - éd. Frobenius, 1533.

Department of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle).

Consulté le 03/05/2024 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Epicurei/items/show/19>

Présentation du document

Date1533

Mentions légales

- Responsabilité éditoriale : Department of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Texte : Domaine public

Editeur de la ficheDepartment of Philosophy and Cultural Heritage of University Ca' Foscari of Venice ; EMAN (Thalim, CNRS-ENS-Sorbonne nouvelle)

Contributeur(s)Giovacchini, Julie

LangueGrec ancien

SourceVoir description du texte : [CIRIS](#)

Contenus reliés

Collection Ep. Lettre à Ménécée

Ce document *est une version de* :

[Lettre à Ménécée d'Epicure = DL X, 122-135 - éd. Usener](#)

Description du document

DescriptionEdition princeps dite Frobeniana. Voir description détaillée de l'édition : [CIRIS](#)

Notice créée par [Julie Giovacchini](#) Notice créée le 25/11/2021 Dernière modification le 30/05/2022

Επίκουρος Μνησκει χαίρει.

ὁ δὲ λίσσεται
αὐτὸν φρονεῖν ὅτι
ἐστὶν

Μήτε τίς ᾤσθ' τις ἄνθρωπος φιλοσοφῆν, μήτε
γόρ' ἀνδράρχειν, καὶ πάλιν φιλοσοφῶν. οὔτε γὰρ
ἄνθρωπος αὐθεὶς ὅστις, οὔτε παύμενος πρὸς τὴν καρδίαν
ψυχῶν ἄνθρωπος, ἢ περιλαμβανόμενος τῷ ἄνθρωπῳ, ἀμείβε-
σθαι ἑαυτὸν λίσσεται, πρὸς ἡδοναίαν ἢ μὴ παρῆναι
τῷ ἄνθρωπῳ, ἢ μὴ εἶναι. ὥς τε φιλοσοφῶν καὶ
ἡδονῇ καὶ γόρ' οὔτε, ἑαυτὸν ὥς γε γινώσκων καὶ τῇ
ἀγαθῇ ὅτι τῷ χαίρει τῷ γινώσκοντι. ἑαυτὸν δὲ, ὅ-
πως ἴσθ' ὅτι καὶ παλαιός ἢ ὅτι τῷ ἀποβίαρ τῇ
μελλόντων. μελλόντων δὲ καὶ τὰ ποιῶντα τῷ ἡ-
δοναίαν. εἰ ποῦ παρῆναι μὴ αὐτῷ, πάλιν ἔχει
μεν. ἀποβίαρ δὲ, πάλιν παρῆναι εἰς τὴν ταύτην
ἔχει. ἃ δὲ σιμωχῶς παρῆναι, ταῦτα καὶ
παρῆναι καὶ μελλόντα. σιμωχῶς τὸ καλῶς ζῆναι ταύ-
τα. καὶ λαμβανόμεναι παρῆναι μὴ τῇ δυνάμει, ὥς
ἀφ' ἑαυτῆς καὶ μακάριον νομίζουσιν ὅτι καὶ τὸ θεοῦ
μόνησις ἐπεγνώσθαι, μὴτε τίς πρὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ἀν-
λόγηται, μήτε τίς μακαριότητι αἰδέσθαι αὐ-
τῷ προσκίπτει. πάλιν δὲ τὴν φυλάττειν αὐτῷ δυ-
ναμῶν τῷ μετὰ ἀφ' ἑαυτοῦ μακαριότητι πρὸς
εἰ αὐτῷ δόξαται. καὶ μὴ γὰρ εἰσιν. ἑαυτῷ μὴ
γὰρ ὅστις αὐτῷ ἢ γινώσκῃ. εἰς αὐτὸν δὲ αὐτῷ τῇ
λαὶ νομίζουσιν, αὐτῷ εἰσιν. αὐτῷ γὰρ φυλάττειν αὐ-
τῷ εἰς αὐτὸ νομίζουσιν. καὶ βίος δὲ, αὐτῷ τῷ τῷ
πρὸς αὐτὸν

πολλῶν θεῶν ἀναιρῶν. ἀλλ' ὁ τῶν τῶν πολλῶν δόξ
ἴσθαι τοῖς προσέκωτον. αὐτὸς γὰρ πλεονέχων εἰσὶν,
ἀλλ' ὑποκρίνεται φανδῆς αὐτῶν τῶν πολλῶν ὑπὲρ τοῦ
ἑαυτοῦ ὑποφάσας. ὥστεν αὐτὸς μίγναι βλάβαι, αὐτὰς
τοῖς θεοῖς ἐκ θεῶν ἐπάγονται, καὶ ἐφίλειται. τῶς
γὰρ ἰδίους ἀμεινόμενοι εἴτε πάντες ἀρεταῖς τοῖς
ὑμῶν ἀποδίδωται, πάντες γὰρ μὴ γινώσκοντες, ὡς ἀλλ
λότριοι νομίζοντες. σωφρονιστὴς δὲ ἐν ἑαυτῷ νομίζων μὴ
δὲ πρὸς ἡμᾶς εἶναι τὸν θάνατον, ἵππαι πάντες αὐ
τοῦ καὶ καὶ ἐν αὐτοῖς. εὐφροσύνη δὲ εἴτις αὐ
τοῖς, ὁ θάνατος. ὥστεν γινώσκοντες ὅτι μὴ εἶναι
πρὸς ἡμᾶς τὸν θάνατον. ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς τῶν
ζῶντων ὄντων, οὐκ ἀποφύγοντες πρὸς τοῖς χρόνους, ἀλλὰ
τοῖς ἐκαστοῖς ἐκαστοῖς πτόν. οὐδὲν γὰρ εἴτις
ἐν ἑαυτῷ ζῶντων, ἐν ἑαυτῷ κατελεσμένοι γινώσκοντες τὸ μὴ
εἶναι ὑπάρχοντες ἐν ἑαυτῷ μὴ ζῶντων. ὡς τὸ μάταιον
ὁ λίγων, διδόναι τὸν θάνατον, αὐτὸς ὅτι λυσιτε
ρεῖται, ἀλλ' ὅτι λυσιτερεῖται. ὁ γὰρ πτωχὸς,
οὐκ ἐνδοχρεῖται. ὁ δὲ πτωχὸς δοκῶν κενὸς λυσιτε
ρεῖται. τὸ φεικτέστατον οὖν τῶν κακῶν ὁ θάνατος,
οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. ἵππαι δὲ πτόν ὅτις μὴ ἡμῶς
οὐκ, ὁ ἐκαστος αὐτῶν πτόν. ὅταν δὲ ὁ θά
νατος παρῇ, τότε ἡμῶς οὐκ εὐμενῆ. οὐ τὸ οὖν
πρὸς τοῖς ζῶντας εἴτις, οὐτὶ πρὸς τοῖς τελευ
τεῖσιν. ἵππαι δὲ πτόν πτόν αὐτῶν μὴ οὐκ εἴτις.
οἱ δὲ θάν

Τὸ

ἀποφύ

Ζῶν

Εἰναίη

αἱ δ' ἐκίπ εἰσίη. ἀλλ' ὡς πολλὰ τὴν δόξαν ὅτι μὲν
 ὡς μίγιστον τῆν κακῶν φύγευσιν. ὅτι δὲ, ὡς πάλιν
 παύσειν τῶν ἐν τῷ ζῆν, οὕτω φοβείται τὸ μὴ ζῆν.
 οὕτω γὰρ αὐτῷ πλεοίσαται τὸ ζῆν. οὕτω δὲ φοβέ-
 ται κακῶν εἶναι τὸ μὴ ζῆν. ὡς πόρ δὲ τὸ στίον οὐ τὴν
 πλείονα πάντως, ἀλλὰ τὸ ἥδιον αἰσθάνεται, οὕτω καὶ
 χρόνον ὃ τὴν μήκυσον, ἀλλὰ τὴν ἥδιον κατεπίσεται.
 ὁ δὲ παρεγγύλων τὴν μὲν νύκτα καλῶς ζῆν, τὴν δὲ
 γούρην καλῶς κατεπίσεται, ἡνύκτου δὲ τὴν οὐ μόνον
 ὅρα τὸ πῶς ζῶντος ἀσπασθόν, ἀλλὰ καὶ ὅρα τὸ πῶς αὐ-
 τῷ εἶναι μελίστῳ τῷ καλῶς ζῆν, καὶ τὸ καλῶς
 ἀποδιδόναι. πολὺ δὲ χεῖρον καὶ ὁ λίγων, καλὸν
 μὲν μὴ φῶναι,

φῶναι δ' ὅπως ὥκιστα πύλας αἰδέοιο πόρῳσαι.
 εἰ μὲν γὰρ πεπρωτὸς εἴτε φησὶ, πῶς οὐκ ἀπορ-
 ται ἐκ τοῦ ζῆν; ἢ ἰτίμῳ γὰρ αὐτῷ τοῦτ' ἴσιν, εἰ
 πόρ ὡς βιβουλόμενον αὐτῷ βαβαίωσ. εἰ δὲ μενέ-
 μεν, μάλιστα τὴν τὸς οὐκ ἐπιδοχόμενος. μνημο-
 νούτιον δὲ ὡς τὸ μίλλον οὕτω πάντως οὐχ ἡμίτε-
 ρον, ἵνα μήτε πῶς τις πλεονέμενον ὡς δόμιον,
 μήτε ἀπὸ πῶς πῶς πῶς πάντως οὐκ ἡνέμενον. ἡν-
 ἡνέμενον δὲ ὡς τῆν ἰπιδυμῶν αἱ μὲν ἀναγνώσκει,
 αἱ δὲ φυσικὰ μόνον, τῶν δὲ ἀναγνώσκει αἱ μὲν,
 πῶς ἡνέμενον εἰσὶν ἀναγνώσκει. αἱ δὲ, πῶς
 τῶν τῷ σώματι ἀεχλησίαν. αἱ δὲ, πῶς αὐτὸ τὸ
 ζῆν. τὸ τῶν

αἱ μὲν φυσικὰ, αἱ δὲ
 φυσικὰ. αἱ δὲ φυσικὰ
 αἱ δὲ φυσικὰ, αἱ δὲ
 φυσικὰ μόνον.

ζῶν. τὸ δ' ἴσ' ὅτι ἡ πλῆθος ἐκείνη πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ
 φύσιν ἱπποκρατέα οἶδεν ὡς τὴν τοῦ σώματος ἰσχυρίαν· ἡ δὲ ψυχὴ
 ἰσχυρία καὶ τὴν τοῦ σώματος ἀταξίαν, ἡ δὲ ἴσ' ὅτι
 τὸ μακροῦς ζῶν ὅτι τὴν. τὸ δ' ἴσ' ὅτι χαλεπὸν
 ἀπαυτῆς πλείονος, ὡς μὴ ἀλγῶν, μὴ τὰς
 βῶν. ὅταν δὲ ἀπαυτῆς πλείονος ἡμᾶς γίνῃται, λύν-
 ται πᾶς ὁ τοῦ ψυχῆς χειμῶν, ἐκ ἵχεν τὸ ζῶν
 βαδίζαν ὡς πλείονος ἐκείνου π, καὶ ζητεῖν ἱπποκράτη. ὡν
 ὁ τοῦ ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀγαθὸν συμπλη-
 ρεῖται. τότε γὰρ ἡδονὴς χρεῖαν ἵχεν, ὅταν ἡ
 τοῦ μὴ παρῆναι τὴν ἡδονὴν ἀλγῶν. οὐκί π τὴν ἡ-
 δονὴς διόμιτα. καὶ ὅτι ἴσ' ὅτι τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ
 τέλος λίγοις εἶναι τοῦ μακροῦς ζῶν. ταύτην
 γὰρ ἀγαθὸν πλείονος καὶ συγγενὸς ἵχεν, καὶ
 ἀπὸ ταύτης κατὰ χεῖμα πλείονος ἀρίστως καὶ φύ-
 γης, καὶ ὡς ταύτην κατὰ τὴν ἡδονὴν, ὡς καὶ ἡδονὴν ἴσ' ὅτι
 ὅτι πᾶν ἀγαθὸν κρείττονος, καὶ ἡδονὴν πλείονος ἀγαθὸν
 ἴσ' ὅτι καὶ σύμφυτον, ὅτι ἴσ' ὅτι καὶ ἡ πᾶσιν ἡδονὴν
 ἀρνούμεθα. ἀλλ' ἴσ' ὅτι πλείονος ἡδονὴν ἀρνούμεθα
 νομῶν, ὅταν πλείονος ἡμῶν ὁ δυσχερὴς ἡ τὸ δ' ἴσ' ὅτι
 ται. καὶ πλείονος ἀλγῶν ἡδονὴν κρείττονος νομῶ-
 ζομεν, ἡ παιδείαν μείζονος ἡδονὴν παρὰ κρείττονος πλείονος
 χεῖμα ἀρνούμεθα πᾶσι ἀλγῶν. πᾶσι δὲ ἡδονὴν
 ἡ ὅτι ὁ φῶς ἡ χεῖμα ἀρνούμεθα, ἀγαθὸν. ὁ πᾶσι μὴ
 τὴν ἀρνούμεθα. καὶ πᾶσι καὶ ἀλγῶν πᾶσι καὶ πᾶσι
 BB πᾶσι

πᾶσι δὲ ἀπὸ φύκτι πιφυκία. τί μὲν γὰρ συμμύ-
 νηται καὶ συμφορῶν καὶ ἀσυμφόρων βλάβη.
 ταῦτα πάντα κερνεὶ καλῶς. χεῖμα δὲ γὰρ ἔσ-
 μιν ἀγαθόν, κατὰ πῦα χεῖντε, ὡς κακόν. ἔσθ' οὖν
 κακόν, ἢ ἱμπαλίη, ὡς ἀγαθόν. καὶ τῶν αὐτάρκειαν
 δὲ ἀγαθὸν μίγα νομίζομεν, αἴχ' ἵνα πάντως τις δι-
 λίγοις χεῖμα. ἀλλ' ἔπος ἰαὶ μὴ ἵχαμεν τὰ πολυ-
 λῆ, τὶς οὐλίγοις χεῖμα, πιπασμένη γνησίως ἐν
 π' ἡδίστα πολυτιμῆας ἀπολαύουσιν ἢ καὶ ταῦτα
 τὸς δόμοι. καὶ ὅτι ἢ μὴ φυσικῶν παῖν, ἰσχυρῶς
 ἐν δὲ. ἢ δὲ κερνὴ, δυνατοῖς. οἱ τε λιτὴ χυλῆ
 ἰσχυρῶς πολυτιμῆς Διαίτα τῶν ἡδονῶν ποδισφύου-
 σιν ὅταν ἅπαν τὸ ἀληθινὸν κατ' ἐπίστασιν ἡδονῆς.
 καὶ μάλα, καὶ ὕδωρ τῶν ἀκροτάτων ἀποδίδωσιν
 ἡδονῶν, ἰπιδιαν ἐνδίαρ τὶς αὐτὰ προσεγγίχου-
 ται. τὸ σωτηριεὺς ἡν ἐν ταῖς ἀπλάσι, καὶ οὐ πολυ-
 τυλίσι διαίταις, καὶ ὑγίαιας δὲ συμπληρωπι-
 κόν, καὶ πῶς τὰς ἀναγκαίους τοῦ βίου χεῖσεις
 ἄριστον ποιεῖ τὴν αἰσθησιν. καὶ τὶς πολυτιμῆας
 ἐκ ἀφελισμῶν πρὸς δὲ χαμῶν, κρεῖττον ἡμῶς
 διατίθεται, καὶ πῶς τῶν τύχων ἀφόβου παρ-
 σκευάζει. ὅταν δὲ λίγα μὲν ἡδονῶν τῶν ἀπὸ
 χερ, οὐ τὰς τῶν ἀσώτων ἡδονῶν, καὶ τὰς τῶν ἐν
 ἀπολαύσει καμῶν λίγομεν. ὥς, πῶς, ἀγνοοῦν-
 τὸν καὶ αἴχ' ὁμιλοῦντες ἢ κακῶς ἰσχυροῖς
 νομίζου.

νομίζουσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν ἄλγειν κατὰ σῶμα, μή-
 τε ταρσέπεισθαι κατὰ ψυχῇ. οὐ γὰρ πότοι καὶ
 κῶμοι σαρσεύοντες, οὐδ' ἀπολαύσεις παιδῶν καὶ
 γυναικῶν, οὐδ' ἰχθύων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα φόβος
 πολυτλήος πρᾶπιζα γὰρ ἡδὺν γυναικῶν βίον. ἀλλὰ
 νήφων λογισμός, καὶ πᾶς αἰτίας ἡδονῶν πένθος
 αἰρίσις καὶ φυγὴς, καὶ πᾶς δόξας ὑπελαπύων ἡδὺν
 ἐν πλείστοις τὰς ψυχὰς καταλαμβάνει θόρυβος.
 τούτῃ δὲ πάντῃ ἀρχὴ καὶ τὸ μίγνυσθαι ἀγαθῶν,
 φρόνησις. Διὸ καὶ φιλοστομίας τιμωτόρος ἐπάρ-
 χει φρόνησις, ἣ ἔσθ' αἰ λειπαὶ πᾶσαι πιφύουσαι
 ἀριταί. Διδάσκουσιν οὖν αἱ ἱσὶν ἡδύας ζῆν, αἱ
 εἰς τοῦ φρονίμου καὶ καλοῦ, καὶ δικαίου αἰσθῆ
 τοῦ ἡδύος. συμπιφύουσι γὰρ αἱ ἀριταί τῷ ζῆν
 ἡδύος. καὶ τὸ ζῆν ἡδύος, τούτων ἱσὶν ἀχίσεις.
 ἱππὶ, τίνα νομίζεις εἶναι κρείττενα τοῦ καὶ πόρι
 θῶν ὅσα Δοξάζοντες, καὶ πόρι βασιλῆαυ Διαι-
 παντὸς ἀφόβως ἵχοντες, καὶ τὸ τῆς φύσεως ἱππὶ
 λογιζομένον τίλθ. καὶ τὸ μὲν τῶν ἀγαθῶν πύ-
 ρας, ὅς ἱσὶν ἰνσυμπλήρωτόν τι καὶ ὑπαίσεις δια-
 λαμβάνοντες. τὸ δὲ τῶν κακῶν, ὅς ἡ χρόν-ου ἢ
 πόν-ου ἵχει βραχίστην δὲ ἐπὶ πῶν δ' ἐπὶ πῶν αἱ
 σαγομενίαι ἀγγίλλονται, ἡ μὲν ἐπὶ τύχης, ἡ δὲ παρ'
 ἡμῶν. Διὰ τὸ πᾶν μὲν αἰ ἀγκύλιον, ὑπερβύοντες εἶναι,
 πᾶν δὲ τύχῃ αἰσάτορ ὄραν, τὸ δὲ παρ' ἡμῶν, ἀδὲν

ἐξ ἡδύων

βραχέως. τὰ
 πάλαι· δὲ
 ἀνταύθιμον

BB

αποργ

καταλαύει :

ὅτι δὲ :

εὐφρίνας - ἀφίνας :

ζήτης :

δὲ :

δὲ :

ὅτι :

αὐτοῖς . ὅ καὶ τὸ μεμωρὲς καὶ τὸ ψευδέος παρὰ
 λαοὺς πίφουκιν . ἰπὲς κρείττερ ἢ τὸ πᾶν θῆρ μὴ
 θῆρ ἀκροατοῖς , ὅ τῃ τῷ φυσικῶς ἡμετέροις δουλοῖ
 εἰς . ὅ μὲν γὰρ , ἰλπίδα περὶ αὐτοῖς ἀποχρᾶται
 εἰς ὅτι πᾶν . ἡ δὲ ἀπαράτηρ ἵχει τὴν ἀνάγκην
 κίω . τὴν δὲ τύχην , ἔχει ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν ἄνθρωποι
 λαμβάνουσιν . οὐδὲν γὰρ ἰσχυρὸς θεὸς πᾶσι ταῖς , ὅτι
 ἀβίβαιος αὐτοῖς . οὐταὶ μὲν γὰρ ἀγαθὸν ὃ κακὸν ἐν
 ταῖς πρὸς τὸ μακροτέρως ζῆν ἀνθρώποις διδόνται .
 ἀρχὰς μὲν τῆς μεγάλης ἀγαθῆς ἢ κακῆς , ἀπὸ
 πᾶντος χερυγείσται . κρείττερ εἶναι νομίζουσιν ἐν λόγῳ
 γὰρ ἀτυχεῖν , ἢ εὐλόγῳ ἰσχυρῶν . βίβλαιος γὰρ τὸ
 κακὸν ἐν ταῖς πᾶσι καλῶς , δεδιώκει ὅτι τὴν
 τὴν ταῖς δαῖς καὶ τὰς τῶν συγγενῶν , μελίτη ὅτι
 πάντες ἡμέτεροι καὶ οὐκ ὅτι πρὸς ἑαυτοῖς , καὶ πρὸς
 τὴν ἑμῶν σῶμα ὅτι , καὶ ἐδίδου ἐδ' ὅτι ὅτι ὅτι
 ὅτι ἀφ' αὐτοῦ . ζῆσι δὲ ὡς ἐν ἀνθρώποις . οὐδὲν
 γὰρ ἴσκει θῆρ . ζῶν ἀνθρώπων ἐν ἀθανάτοις ἀγαθῶν
 τοῖς . μαρτυρεῖ δὲ ἀπασιν ἐν ἀλλοῖς ἀνθρώποις , ὡς καὶ
 ἐν τῇ μεγάλῃ ὡς τῇ . καὶ φησὶ μαρτυρεῖ ἀνθρώπων
 καὶ , εἰ δὲ καὶ ἀφ' αὐτοῦ οὐδὲν πᾶν ἡμῶς ὅτι τὰ
 γινώσκουσιν . γὰρ οὐτα καὶ πᾶν τῷ βιωτικῶν καὶ ἀφ'
 πᾶν ἀνθρώπων ἀλλὰ χεῖρ . ἀφ' αὐτοῦ δὲ πρὸς
 εἰς κυβερνήτου πᾶν τῶν ἰσχυρῶν . οἱ μὲν , γὰρ τὴν
 κατὰ μαρτυρεῖ οὐκ ἴσκειν . μόνον δὲ τὴν ἐν κίω
 εἰς